

D66 Voerendaal

Volop kansen, voor iedereen in Voerendaal

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Voorwoord Sigrid Kaag

Geachte lezer,

Voor u ligt een programma gebaseerd op de urgentie van dit moment. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak onze leefomgeving te beschermen tegen de verwoestende effecten van de opwarming van de aarde. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak om de groeiende kloof tussen arm en rijk, tussen diegenen met kansen en diegenen zonder kansen te dichten.

De oplossingen die wij aandragen zijn geworteld in een lange politieke traditie. Want D66 is niet alleen een pragmatische, maar ook een sociaalliberale partij. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen alleen vrij kunnen zijn als de overheid gelijke kansen schept voor iedereen.

Dat betekent dat wij genoeg huizen willen bouwen om voor iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden. Wij willen dat leraren, verpleegkundigen, agenten en al die anderen die werk doen voor de samenleving kunnen wonen in de wijk waar ze werken. Wij willen dat uw wijk groener wordt, met schone lucht en schoon water voor iedereen. Wij willen dat uw kinderen naar een school gaan waar ze met passie en aandacht worden voorbereid op de wereld zoals die is. Wij willen dat uw kinderen aanspraak kunnen maken op huiswerkbegeleiding, sport, kunst en muziek—ook als u dat zelf niet kunt betalen. En wij willen meer wijkagenten, zodat u zich veilig voelt in de buurt.

Wat u niet in dit verkiezingsprogramma zal teruglezen, maar wel van ons mag verwachten, is dat we radicaal denken verbinden aan gematigd handelen. Wij willen de vrijheden van het moderne Nederland uitbreiden voor zoveel mogelijk mensen, maar geven ons rekenschap van het feit dat wat voor de een waarde is kan botsen met de belangen van de ander. Wij vinden daarom kracht in het compromis.

Er staat veel op spel. Wilt u dat Voerendaal meedoet in de strijd tegen de opwarming van de aarde? Wilt u dat het onderwijs zo goed wordt dat alle mensen tot hun recht kunnen komen? Wilt u nieuwe politiek, die omkijkt naar anderen en verder kijkt naar morgen? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen.

D66 heeft u nodig. Daarom vragen wij uw vertrouwen.

Hartelijke groet en veel leesplezier,

Sigrid Kaag

Inhoudsopgave

Voorwoord Ruud Keijbets - Lijsttrekker D66 Voerendaal	3
Wat willen we bereiken?	4
Democratie en burgerparticipatie	5
Klimaat en duurzaamheid	7
Wonen in leefbare kernen	10
Jeugd en onderwijs	14
Welzijn en gezondheid	16
Integratie, participatie en diversiteit	18
Mobiliteit	20
Ondernemerschap	22
Financiën	24
Colofon	26

Voorwoord Ruud Keijbets

Lijsttrekker D66 Voerendaal

Als lijsttrekker van D66 Voerendaal ben ik trots op de inhoud van dit verkiezingsprogramma en de wijze waarop dit programma tot stand is gekomen! Er is goed gediscussieerd over de diverse thema's die in dit programma beschreven zijn. Ik wens u veel plezier bij het lezen van dit programma en verneem het graag als u hier nog vragen over heeft.

De titel zegt het al: Volop kansen, voor iedereen in Voerendaal. Met dit programma willen wij vanuit de ideeën van D66 een constructieve bijdrage leveren aan onze mooie gemeente en alle inwoners, groot en klein, dezelfde kansen bieden in Voerendaal. Te vaak zie ik dat de discussies in de politiek niet op inhoud worden gevoerd, maar dat partijen die vooraf al stelling hebben genomen, en niet naar elkaar luisteren. Als commissielid in Voerendaal heb ik altijd geprobeerd om de voorstellen op de inhoud te beoordelen. Door op inhoud te werk te gaan, staan wij ook open voor samenwerking met alle politieke partijen in Voerendaal. Zoals Sigrid Kaag ook in haar voorwoord opmerkt, zullen ook wij in Voerendaal daarbij kracht vinden in het compromis.

Mijn persoonlijke ambitie is om het geluid van D66, toegespitst op de lokale vraagstukken in Voerendaal in onze raadszaal krachtig te laten klinken. Hierbij maken wij gebruik van ons regionale en landelijke D66-netwerk en -denkkader om nog meer toegevoegde waarde te bieden voor onze inwoners. De landelijke D66-speerpunten klimaat, wonen en onderwijs geven daarbij politieke kleur aan onze beleidsvisie. Ook maak ik mij er sterk voor dat onze burgers mij kunnen bereiken als ze vragen hebben, tegen blokkades oplopen of een fantastisch goed idee hebben om de gemeente Voerendaal nog mooier te maken!

Ruud Keijbets

Lijsttrekker D66 Voerendaal

06-27 087 924

Wat willen we bereiken?

In dit verkiezingsprogramma hebben we beschreven waar wij als D66 Voerendaal voor staan en waar wij de komende jaren de nadruk op willen leggen in de politieke agenda van Voerendaal. Een paar punten willen we hier uitlichten:

- Wij gaan onze omgeving klimaatbestendig maken. Daarvoor werken we beter samen met buurgemeenten, de provincie, het Waterschap, onze burgers en onze ondernemers.
- We maken vaart met de energietransitie. Dit doen we samen met onze inwoners.
- Wij willen een burgerforum oprichten ten behoeve van de regionale energiestrategie om burgerparticipatie vorm te geven.
- We investeren vooral in woonkwaliteit in plaats van kwantiteit, maar we bouwen wel betaalbare woningen voor starters en levensloopbestendige woningen voor senioren die willen doorstromen.
- We garanderen kwaliteit als het gaat om basiszorg voor onze jeugd.
- Onze kinderen moeten veilig naar school kunnen gaan en les krijgen op gezonde scholen.
- Wij zetten ons in om in Ransdaal en Ubachsberg toekomstbestendige scholen te behouden.
- Wij verlagen drempels om meer te sporten en recreëren in het belang van een betere gezondheid.
- Wij beoordelen onderwerpen op inhoud en staan open voor samenwerking met alle politieke partijen in Voerendaal.
- We nodigen alle inwoners van Voerendaal uit om met ons mee te denken en samen te werken.
- Wij luisteren naar iedereen en geen enkele stem mag gesmoord worden, ook ná de verkiezingen!
- Een wendbare gemeente Voerendaal, die ten dienste staat van haar burgers maar ook keuzes durft te maken. Een gemeente die openstaat voor samenwerking met andere gemeenten en overheden om haar dienstverlening te verbeteren.

Wij nodigen u van harte uit om ons verkiezingsprogramma te lezen. Niet alleen kunt u meer uitgebreid lezen wat wij willen bereiken maar vooral ook op welke manier wij dat willen bereiken!

Democratie en burgerparticipatie

Als burger gehoord worden en niet alleen in verkiezingstijd

Al sinds 1966 staan democratie, vrijheid en inspraak voorop bij D66. Het zijn de fundamenten waarop onze partij is gebouwd. Het democratisch proces is een groot goed dat we in Nederland verworven hebben en dat mogen we nooit als vanzelfsprekend zien. Iedere stem en elke mening moeten gehoord worden. Het is de basis waarop onze vrijheid is gebaseerd en alleen zo kunnen we diversiteit en inclusiviteit bevorderen.

D66 Voerendaal zet zich volop in voor die democratie, ook binnen onze gemeente. We doen dit door te sturen op burgerparticipatie, door ervoor te zorgen dat iedereen gehoord wordt. Ook *na* de verkiezingen! Wij luisteren naar eenieder en geen enkele stem mag gesmoord worden.

Wij zien dat de huidige coalitie de politiek in onze gemeente domineert. De coalitiepartijen beweren weliswaar dat ze democratie hoog in het vaandel hebben, maar hoe democratisch ben je als je binnen de coalitie al je beslissingen neemt en het vervolgens als formaliteit voorlegt aan de gemeenteraad? Oppositiepartijen worden binnen die cultuur amper gehoord en elk debat is bij voorbaat zinloos.

“Wij zien een gemeenteraad voor ons waar naar iedere stem, klein of groot, wordt geluisterd en waar iedere stem op waarde wordt geschat.”

In 2018 zijn we gestart met een raadsakkoord waarin alle partijen binnen de gemeenteraad betrokken zouden worden. De praktijk wijst echter uit dat dit mislukt is. Afspraken maken om samen te werken blijkt nog iets anders dan daadwerkelijk naar elkaar willen luisteren. Een voorbeeld is het besluit omtrent de zonneweides (het Regionaal Afwegingskader Grootschalige Energieopwekking van 11 maart 2021). Vanuit de oppositie en vanuit verschillende burgergroeperingen (inclusief petitie ondertekend door een 1.300 burgers) kwamen veel vragen, vooral over het proces en de informatievoorziening rondom dit thema. De coalitiepartijen besloten vlak voor de raadsvergadering het raadsvoorstel aan te vullen met een amendement zonder in gesprek te gaan met de andere partijen. Dit betreft maar een voorbeeld, maar toont dat er veel winst te behalen is voor alle burgers in Voerendaal als politieke partijen echt naar elkaar willen luisteren.

D66 wil van deze cultuur af. Wij begrijpen dat een coalitie een mandaat krijgt, maar dat mag niet betekenen dat er niet geluisterd hoeft te worden naar burgers. Het komt Voerendaal niet ten goede als alleen het recht van de sterksten geldt. Wij zien een gemeenteraad voor ons waar naar iedere stem, klein of groot, wordt geluisterd en waar iedere stem op haar merites wordt beoordeeld. Wij

willen een politiek waarin de gemeenteraad haar controlerende functie naar behoren kan uitvoeren. D66 Voerendaal zal zich daarom ook niet meer laten verleiden tot een raadsakkoord. Daarbij zijn het inzichtelijk delen van informatie en de mogelijkheid tot debat onontbeerlijk.

Daarnaast is bestuurlijke vernieuwing voor D66 Voerendaal een belangrijk aandachtspunt. Wij zijn voorstander van een maximaal aantal van 3 bestuurstermijnen voor wethouders. Dit voorkomt ongewenste neveneffecten die meerdere opeenvolgende bestuurstermijnen met zich meebrengen, zoals bedrijfsblindheid, en risico op belangenverstremgeling. Een maximumaantal bestuurstermijnen bevordert verder de doorgroei van nieuw (jong) talent.

Wij zullen de Raad continu aan haar controlerende taak herinneren en alle partijen op het hart blijven drukken dat Democratie betekent dat je naar elkaar en naar de burgers luistert en gehoor geeft aan die stem. Onze standpunten zijn niet in beton gegoten, als we betere alternatieven horen, dan denken wij daar graag in mee.

Wij willen een actieve burgerparticipatie die zo ingericht wordt dat iedereen zijn stem kan laten horen en merkt dat daar ook serieus naar geluisterd wordt. Wij willen burgerinspraak in belangrijke beslissingen bevorderen. Als burgers van mening zijn dat zaken beter, goedkoper of duurzamer kunnen worden uitgevoerd, mogen zij de overheid uitdagen. Zo is dit right to challenge ook vastgelegd in de Gemeentewet. Verder willen wij frequenter online enquêtes uitvoeren. Uiteraard moeten de resultaten daarvan dan ook teruggekoppeld worden. Wij stimuleren Webinars en fysieke bijeenkomsten, bijvoorbeeld op het gebied van energietransitie.

Wij zien ook graag dat er helder, transparant en begrijpelijk naar burgers wordt gecommuniceerd, waar raadsvergaderingen over gaan, en welke besluiten worden genomen. Dit kan middels korte pamfletten, delen op de webpagina van de gemeente en sociale media.

De raad en daarmee de gemeentepolitiek moet zichtbaar en benaderbaar worden gemaakt voor iedereen. D66 wil een kritische en tegelijkertijd verbindende rol vervullen in de gemeenteraad, zodat het belang van alle inwoners voorop staat.

Wij willen:

- een gemeenteraad waar naar iedere stem, klein of groot, wordt geluisterd en waar iedere stem op waarde wordt geschat.
- geen raadsakkoord meer.
- inwoners van Voerendaal optimaal voorzien van laagdrempelige informatie over burgerparticipatie, het right to challenge en andere burgerinitiatieven.
- een betere communicatie van raad naar burgers.
- frequenter (online) enquêtes uitvoeren.
- een maximaal aantal van 3 bestuurstermijnen voor wethouders.

Klimaat en duurzaamheid

Om onze kinderen ook een mooie toekomst te bieden

Sinds de toenemende aandacht voor het milieu in het laatste kwartaal van de vorige eeuw betekent duurzaam vooral ook 'geen afbreuk willen doen aan de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien.' Als D66 Voerendaal willen wij onze groene gemeente toekomst- en klimaatbestendig maken zodat we voor de generaties na ons een nog mooiere gemeente achterlaten. Binnen de gemeente Voerendaal richten wij ons in eerste instantie op een aantal onderwerpen: energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.

Energietransitie

D66 is nadrukkelijk voorstander van de energietransitie en de opgave die daarbij hoort. Om die transitie goed te laten verlopen heeft de gemeente een belangrijke rol in het creëren van draagvlak en het maatschappelijk oppakken van dit vraagstuk. Immers, een duurzame transitie kan alleen samen met onze inwoners bewerkstelligd worden.¹ Het is dan ook niet alleen een kwestie van het afvinken van de noodzakelijke stappen, maar een sociale ontwikkeling die gezamenlijk opgepakt moet worden. Daarbij moeten inwoners, ondernemers, belangenverenigingen, projectontwikkelaars (zonneweides, woningprojecten), energiecorporaties, en woningcorporaties met de gemeente als aanjager de doelen realiseren en waar mogelijk overtreffen. Het met elkaar in contact brengen van burgers om ervaringen over eigen aanpassingen, problemen en uitdagingen te delen zodat men van elkaar kan leren is uitermate belangrijk.

Klimaatadaptatie

Naast de maatregelen die we als gemeente Voerendaal zullen moeten nemen om aan het jongste klimaatakkoord te voldoen, moeten we ons ook voorbereiden op de gevolgen die de klimaatverandering heeft. Bij hoogwater moeten we bijvoorbeeld voorkomen dat onze gemeente overstroomt en voor droge periodes willen we het water lokaal opvangen. Samenwerking met het Waterschap Limburg, agrarische belangenverenigingen en onze ondernemers is hier van groot belang. Ook inwoners kunnen met het vergroenen van tuinen een belangrijke bijdrage leveren. Het waterschap Limburg heeft een programma 'Water In Balans' dat inzoomt op lokale projecten die zorgen voor een betere bestendigheid van Voerendaal in een veranderend klimaat.

¹Zie ons standpunt: <https://voerendaal.d66.nl/2021/03/10/reactie-d66-voerendaal-op-raadsvoorstel-zonneweides/>

Uiteraard moet hier ook over de gemeentegrenzen heen gekeken worden. Het vergroten van de biodiversiteit is hier ook een onderdeel van.

Circulariteit

In het dagelijkse leven realiseren wij ons steeds meer dat met onze consumptie een berg van afval gemoeid is. Op korte termijn is het met het oog op die afvalberg van belang om, naast vermindering van huisafval en afvalscheiding, afvaldumpingen te bestrijden. Samen met de inwoners (oren en ogen in de gemeente) kan de gemeente dit efficiënter oppakken.

Door het circulaire gedachtegoed een belangrijk onderdeel van het gemeentelijk inkoopbeleid te laten zijn, voorkomen we onnodig afval in de toekomst. Bijvoorbeeld bij gemeentelijke infrastructuurprojecten en bij woningbouw in Voerendaal.

Wij zien het klimaatprobleem als de grootste uitdaging voor onze generatie. Door de adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid is in maart 2021 een belangrijk rapport uitgebracht. Hierin wordt, mits goed toegepast, het gebruik van burgerfora gestimuleerd. D66 Voerendaal is van mening dat dit noodzakelijk is om een goede lokale bijdrage aan het aanpakken van het wereldwijde klimaatprobleem te kunnen leveren, want de energie-transitie is ook een sociale/maatschappelijke transitie. Zie hiervoor ook onderstaande zinsnede uit dit rapport²: “Burgerfora kunnen dus op nationaal, regionaal en lokaal niveau een geschikte manier zijn om samen met inwoners te komen tot rijkere oplossingen voor het klimaatprobleem, waar zij zich meer eigenaar van voelen, ondanks dat belangen onverenigbaar kunnen lijken. Zo kunnen burgerfora een manier zijn om invulling te geven aan de meer participatieve democratie.”

“Het is noodzakelijk om een goede lokale bijdrage aan het aanpakken van het wereldwijde klimaatprobleem te kunnen leveren”

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/03/21/adviesrapport-betrokken-bij-klimaat>

Wij willen:

- een burgerforum ten behoeve van de regionale energiestrategie oprichten waarin alle organisaties en belanghebbenden vertegenwoordigd zijn.
- de regionale energiestrategie gezamenlijk met onze inwoners uitvoeren om de doelstellingen uit het klimaatakkoord te behalen.
- onze gemeente klimaatbestendig maken, zowel in bebouwd als onbebouwd gebied.
- samenwerking met Waterschap Limburg m.b.t. het programma 'Water In Balans' versterken en uitbreiden met andere relevante partners zoals agrarische ondernemers en belangengroepen.
- uitvoering geven aan de aangenomen motie waarin de gemeente Voerendaal is opgeroepen om met woningstichting Vanhier Wonen de verhuurde woningen te verduurzamen middels aanleg van zonnepanelen, etc.
- inkoopbeleid van de gemeente Voerendaal uitbreiden met een circulaire component waarbij gebruik wordt gemaakt van landelijke keurmerken zoals bijvoorbeeld de CO2-ladder.
- het potentieel en de ambitie van gemeente Voerendaal op alle treden van de zonneladder inzichtelijk maken.³
- de afvalstromen in onze gemeente nog verder terugbrengen en afvaldumpingen bestrijden.
- afvaldumpingen aanpakken, samen met bewoners die hier last van hebben.
- de milieukwaliteit verbeteren door het stimuleren van schoon vervoer/openbaar vervoer, realisatie van vrij liggende en veilige (verlichte) fietspaden.
- de biodiversiteit in onze woonkernen vergroten, samen met onze inwoners en daarbuiten met agrarische ondernemers en koepelorganisaties als de LLTB.
- burgers stimuleren om hun bewonersrol in het kader van de energietransitie op te pakken, hun tuin te vergroenen en regenwater af te koppelen.
- Een duurzame en adequate uitvoering van het groenonderhoud conform een actueel Groenbeheerplan.

³In het Klimaatakkoord is afgesproken dat betrokken partijen eerst kijken of zonnepanelen op gebouwen gelegd kunnen worden. Daarna pas op ongebruikte terreinen in bebouwd gebied. Buiten de bebouwde kom gaat de voorkeur naar het combineren van functies. Bijvoorbeeld zonnepanelen op vuilnisbelten en in berm van spoor- en autowegen. Deze voorkeursvolgorde heet de 'zonneladder'.

Wonen in leefbare kernen

Leven in een mooie, groene omgeving, met goede faciliteiten

Ons standpunt is dat de gemeente alle voorzieningen binnen de diverse kernen optimaal toegankelijk moet maken. Geld dat hiervoor nodig is moet steeds doelmatig en duurzaam besteed worden en duurzame initiatieven krijgen altijd voorrang. Zaken als onderwijs, gemeenschappelijke accommodaties en voor iedereen makkelijk bereikbare winkels zijn van groot belang. Maar voor leefbare kernen zijn ook burgerinitiatieven en -participatie onmisbaar.

Leefbare Kernen

Als wij kijken naar de vier grote kernen binnen de gemeente: Voerendaal/Kunrade, Klimmen/Termaar, Ubachsberg en Ransdaal, dan is er sprake van een basisniveau aan gemeentelijke voorzieningen, namelijk:

- Onderwijs (peuterspeelzaal, basisschool en bibliotheek) in alle kernen.
- Gemeenschappelijke accommodaties in alle kernen.
- De Burgerij is een goede stap in de richting en er worden al aardig wat activiteiten georganiseerd.
- De Buurtbus zorgt ervoor dat ook minder mobiele inwoners hun boodschappen kunnen doen.

De gemeente ondersteunt binnen alle kernen verenigingen (sport en cultuur) en commerciële activiteiten (een mooi voorbeeld van een burgerinitiatief is de Open Club Klimmen). De gemeenschappelijke accommodaties zijn inmiddels (met uitzondering van die in Klimmen) opgeknapt. Verder zien we dat verenigingen vergrijzen en fuseren.

Een standaardlijstje aan voorzieningen in elke kern is niet het vertrekpunt. Het gehele plaatje voor een kern moet kloppen. Kortom: maatwerk is belangrijker dan absoluut vasthouden aan standaardlijstjes.

In alle kernen moeten inwoners burgerinitiatieven kunnen ontwikkelen. De gemeente moet dit stimuleren en ondersteunen. Het gaat daarbij om initiatieven die betrekking hebben op sociale, culturele en/of economische ontwikkelingen binnen een kern. Verenigingen kunnen met verduurzamingsplannen het goede voorbeeld geven en kennisdeling stimuleren.

Voerendaal vergrijst en volgens rekenmodellen zal de bevolking afnemen met 5% tussen nu en 2040. Daarom is het meer dan ooit van belang dat alle leeftijden met elkaar in contact komen en blijven. Er kan bijvoorbeeld kruisbestuiving plaatsvinden tussen ouderen in levensbestendige woningen en

kinderen op basisscholen. Gezamenlijke activiteiten op en nabij scholen of gemeenschapshuizen kunnen daarbij helpen.

Als inwoners lokale initiatieven willen ontplooiën, moeten ze dat op een duidelijke en toegankelijke wijze kunnen aangeven bij de gemeente. Buurt-, sport-, muziek- of cultuurverenigingen kunnen als middel dienen om zo'n initiatief inclusief bijbehorend budget vorm te geven.

In elke kern moeten niet alleen gemeenschapshuizen zijn, maar ook moeten ontmoetingen georganiseerd worden tussen diverse sociale groepen. De gemeente moet dit stimuleren. Een paar voorbeelden: gezamenlijke moestuinen, bloementuinen, bewegingspleinen, sportaccommodaties, wandelpaden en (digitale) muziekinstrumenten. We willen sporten bij meerdere verenigingen voor leden van een andere vereniging faciliteren.

Wij vinden het ook belangrijk dat we jongeren iets bieden binnen onze gemeente. Hierbij zien wij onder andere het faciliteren van sportfaciliteiten voor jongeren. We willen verenigingen belonen die jongeren via een basisschool programma's aanbieden.

Wij willen het gesprek aangaan met burgers en ondernemers omtrent het Centrum/verkeersplan Voerendaal rondom het kerkplein. Hier liggen mogelijkheden om het centrum te vergroten (t.b.v. terrassen en winkels), parkeerproblematiek te verminderen en de verkeersveiligheid te vergroten. Bijvoorbeeld schuine parkeervlakken voor de Plus-supermarkt in Voerendaal.

Een goede en duurzame woning voor iedereen

De overspannen woningmarkt staat momenteel hoog op de politieke agenda. Bij het zoeken naar oplossingen put D66 Voerendaal uit de toekomstvisie van Rijksbouwmeester Floris Alkemade. Hij vindt dat de demografische ontwikkeling een bepalende factor bij de woningbouwplanning moet zijn. Wij hebben in Voerendaal nog meer dan gemiddeld in Nederland te maken met een sterke vergrijzing. Momenteel is ca. 20% van de huishoudens in Voerendaal een 75-plus huishouden. Een percentage dat sterk toeneemt tot ca. 25% in 2030 en ca. 30% in 2040.

Alkemade constateert dat ouderen nog voor een groot deel in grondgebonden eengezinswoningen wonen en niet gemakkelijk verhuizen. Uit onderzoek blijkt dat een deel van de senioren dat wel wil als er geschikte woningen in hun buurt, dicht bij voorzieningen beschikbaar zouden zijn. Omdat er voor hen vaak geen alternatief is, blijven zij wonen in voor hen eigenlijk niet passende woningen, die daardoor niet op de markt komen terwijl er veel vraag naar is.

De druk om woningen voor jonge huishoudens via uitbreidingsplannen (buiten de huidige kernen) te realiseren is groot, ook in Voerendaal. Met Alkemade is D66 Voerendaal, uit oogpunt van duurzaamheid daar geen voorstander van. Met al het beton nodig voor deze woningen neemt de CO2-

uitstoot verder toe, terwijl we moeten minderen en spaarzaam omgaan met onze buitenruimte. In de visie van D66 Voerendaal zijn daar in Voerendaal goede mogelijkheden voor.

In de komende 10 jaar zal het aantal huishoudens in Voerendaal waarschijnlijk gelijk blijven. Op langere termijn echter zal er sprake zijn van een afname. Bevolkingstoename wordt verwacht in de oudere en jongere leeftijdscategorie, maar de midden leeftijdsgroep zal kleiner worden. Daarnaast zal het aantal éénpersoonshuishoudens toenemen en zal er een afname zijn in tweepersoonshuishoudens en in huishoudens met kinderen.

In de komende jaren komt er meer vraag naar woningen voor kleine huishoudens en starters. Ook is er behoefte aan woningen voor senioren die willen doorstromen naar levensbestendige woningen. Tegelijkertijd zullen er meer grotere huizen op de markt komen.

D66 is van mening dat de woningbouw regionaal zal moeten worden afgestemd. Vraag en aanbod moeten in balans gebracht worden en daarbij kijken we niet alleen naar aantallen woningen, maar ook naar woningtypen.

In het kader van de nieuwe Omgevingswet, zal de gemeente Voerendaal ook een omgevingsvisie vast moeten laten stellen door de Gemeenteraad. Deze omgevingsvisie dient verplicht te worden afgestemd met inwoners, bedrijven en andere overheden. Dit is een grote kans om ten behoeve van het thema wonen, maar uiteraard ook andere onderdelen van de leefomgeving, de samenwerking met alle partijen op te zoeken.

Waar staat Voerendaal nu?

- In Voerendaal staan relatief veel huizen in het hogere segment. Starters en jonge gezinnen hebben het daardoor extra moeilijk om een betaalbare woning te vinden.
- Oudere woningbezitters zijn zich vaak nog niet voldoende bewust van het belang en de mogelijkheden om hun woning toekomstbestendig te houden.
- Met name in Ubachsberg en Ransdaal krimpt de bevolking. Hierdoor dreigen op termijn voorzieningen te verdwijnen.

Wij willen:

- niet kost wat kost alles behouden, maar ook inspelen op nieuwe kansen en mogelijkheden. De maatschappij verandert, onze kernen veranderen en dus moet er maatwerk geleverd worden.
- burgerinitiatieven t.a.v. de leefbaarheid bevorderen. Er moet een duidelijke en transparante structuur worden gemaakt die burgers ook inzicht geeft in de rechten en plichten die deze initiatieven met zich meebrengen.
- de sociale cohesie bevorderen. We moeten ervoor zorgen dat we voor elkaar van toegevoegde waarde kunnen zijn.
- koploper zijn bij het verduurzamen van woningen en dit stimuleren. De energietransitie zal vlot en soepel moeten verlopen en bestaande woningen moeten waar nodig aan de eisen van de toekomst worden aangepast.
- uitbreiding van het woningbestand in de kernen Ubachsberg en Ransdaal. Dit kan voorkomen dat voorzieningen daar in gevaar komen.
- voor starters meer betaalbare (huur)woningen, tinyhouses en flexwoningen beschikbaar maken.
- voor starters en mantelzorgers het mogelijk maken om te wonen in bijgebouwen.
- dat nieuwbouw van woningen voor minimaal 33% voorziet in sociale huurwoningen. Als dat niet mogelijk is moet geld gestort worden in een stimuleringsfonds voor sociale woningbouw.
- wij willen sociale woningbouw stimuleren door een korting op de grondprijs te hanteren.
- woningbezitters bewust maken en helpen bij het verduurzamen en levensloopbestendig maken van hun huizen.
- dat grotere woningen kunnen worden aangepast aan veranderende woningbehoeften. De gemeente kan hierin voorzien door woningsplitsing mogelijk te maken voor 'meergeneratie' woningen.
- alleen nog bouwen op inbreidingslocaties binnen de huidige kernen, waarmee de omgevingskwaliteit van de kernen wordt verhoogd.
- om kernbepalende gebouwen als carréhoeven voor de toekomst te kunnen behouden kunnen bedrijfsruimten in die panden een woonbestemming krijgen.
- een ambitieuze en duurzame omgevingsvisie formuleren, die de samenwerking in de regio naar een hoger niveau brengt. Dit kan bereikt worden door afstemming met inwoners, bedrijven en andere overheden of betrokken partijen.

Jeugd en onderwijs

Goed onderwijs voor al onze kinderen

Landelijk staat D66 bekend als de onderwijspartij. Het is dan ook geen toeval dat een D66 minister van onderwijs, Ingrid van Engelshoven, bekend maakte dat het kabinet 8,5 miljard gaat uittrekken voor het wegwerken van Corona-achterstand. Als D66 Voerendaal staan wij natuurlijk geheel achter ons landelijk standpunt. Goed onderwijs en toegang tot onderwijs zijn een basisvoorziening. De basisscholen zijn een essentieel onderdeel voor de leefbaarheid van Voerendaal, Ubachsberg, Klimmen en Ransdaal. Deze dienen behouden te worden en moeten in staat worden gesteld om een goede onderwijskwaliteit te leveren. Scholen dienen tevens als katalysator voor bredere ontwikkeling van kinderen en ieder kind moet gelijke kansen hebben om zo zijn of haar beste zelf te worden.

De brede school in Voerendaal/Kunrade en de investering in de Open Club Klimmen (OCK) in Klimmen zorgen voor goede voorzieningen in deze kernen. De investering in de OCK zet vooral druk op de St. Theresia basisschool in Ransdaal. Hier loopt het leerlingenaantal terug (momenteel circa 95 leerlingen) en dit kan verder teruglopen met de realisatie van de OCK. In de gemeente Voerendaal geldt een instandhoudingsnorm van 75 leerlingen en drie jaar onder deze norm vallen zal leiden tot een stopzetting van bekostiging.

“Goed onderwijs en toegang tot onderwijs zijn een basisvoorziening”

Als D66 Voerendaal zien wij een gemeente waar, indien mogelijk, de huidige vier basisscholen behouden blijven. Hierbij merken we op dat het openhouden of sluiten van scholen geen gemeentelijke beslissing is. Subsidiering van scholen wordt landelijk geregeld op basis van geldende normen. Door te investeren in voorzieningen, willen wij de huidige scholen zo aantrekkelijk mogelijk maken (zie ons stuk over leefbare kernen). Het behoud van de basisscholen is verder belangrijk om zo leefbaarheid van onze dorpskernen te behouden en te versterken.

Om onze scholen ook aantrekkelijk te maken voor goede leerkrachten willen wij ook graag nadenken over het beschikbaar maken van sociale huurwoningen voor startende leerkrachten, zodat ze kunnen wonen en werken in onze mooie gemeente.

Daarnaast willen wij kansenongelijkheid terugdringen door voor- en vroegschoolse educatie middelen optimaal in te zetten. Op deze manier kunnen al onze leerlingen een gelijke start maken. Wij zien verder het van groot belang om fietsverbindingen en openbaar vervoer in goede staat te houden zodat ook het middelbaar onderwijs voor onze kinderen goed toegankelijk blijft.

Zorg voor onze jeugd

Onlangs heeft ook de gemeente Voerendaal een extra duit in het zakje gedaan om ervoor te zorgen dat JENS haar werk goed kan blijven uitvoeren. Hiermee kan JENS ervoor zorgen dat de continuïteit van de Basishulp Jeugd kan worden gegarandeerd. Maar ook in de jaren daarna moet dit mogelijk blijven. Jeugdzorg mag nooit een sluitpost worden en we moeten daarin blijven investeren. Scholen moeten aandacht blijven geven aan vroeg signalering en vroeg onderkenning van gezinsproblematiek. Tijdig ingrijpen voorkomt zwaardere en/of institutionele zorg. Voortgezet onderwijs moet goed bereikbaar blijven, dus ook het openbaar vervoer moet daaraan meewerken. Via de D66 Limburg willen we dit borgen.

Wij willen:

- structureel blijven investeren in de verbetering van kwaliteit van onderwijs en voorzieningen daaromheen.
- waar mogelijk en gewenst scholen helpen bij en investeren in het verbeteren van prestaties.
- een rijke schooldag (onderwijs, opvang, sport, cultuur, muziek, een warme lunch, natuur en huiswerkbegeleiding op één locatie) voor al onze kinderen, waarbij een breed aanbod is om leerlingen het beste uit zichzelf te halen en waar culturele vorming ook haar aandacht krijgt.
- gezonde schoolgebouwen, vooral als het gaat om binnenklimaat en de eisen die hiervoor aan ventilatie gesteld worden.
- voor- en vroegschoolse educatie optimaal benutten, om zo kansenongelijkheid terug te dringen.
- goede fietsverbindingen en openbaar vervoer zodat het middelbaar onderwijs voor onze kinderen goed toegankelijk blijft.
- kwalitatief hoogwaardige basishulp bij jeugd- en gezinsproblematiek, nu en in de toekomst.

Welzijn en gezondheid

Gelukkig, gezond en actief meedoen

Een van de dingen die we hebben geleerd als gevolg van de Coronacrisis is hoe een pandemie ons sociale leven totaal op zijn kop kan zetten. Uitgaan naar culturele evenementen, deelnemen aan groepssport en het onderhouden van sociale contacten waren allen voor een behoorlijke tijd niet mogelijk. Dat heeft veel mensen geraakt, mentaal en fysiek. Veel mensen waren eenzaam, ons consumptiegedrag was beduidend ongezonder en ook werd er minder gesport. De les die wij als D66 Voerendaal uit deze pandemie trekken is dat het faciliteren van activiteiten en het tegengaan van eenzaamheid cruciaal zijn voor het welzijn van mensen. Vandaar dat wij vol inzetten op het stimuleren van onze inwoners en het wegwerken van drempels die zij mogelijk ervaren. Inwoners van de gemeente Voerendaal zijn immers minder sportief actief dan de gemiddelde Nederlander.

D66 Voerendaal wil een gemeente waar niemand buiten de boot hoeft te vallen, als het gaat om sport, sociale contacten of welzijn. Wij hebben in onze gemeente veel mooie sportverenigingen en -voorzieningen. Wij willen de mogelijkheden om deze voorzieningen te benutten zo laagdrempelig mogelijk maken. We willen gezondheidsongelijkheid terugdringen door sport en recreatie toegankelijker te maken. Volgens het CBS is 13,3% van onze inwoners alleenstaand, van deze groep ervaart volgens het RIVM 45% eenzaamheid en 10% ernstige eenzaamheid. Wij willen eenzaamheid waar mogelijk voorkomen.

“Als D66 Voerendaal zien wij graag een gemeente waar niemand buiten de boot valt, als het gaat om sport, sociale contacten of welzijn”

We steunen die initiatieven van het Sportakkoord, die laagdrempeligheid bevorderen, zoals:

- het samenstellen van een informatiepakket voor inwoners van de gemeente;
- vernieuwd aanbod gericht op bepaalde doelgroepen;
- het verstrekken van een beweegpas;
- het belonen van verenigingen die een bijdrage hierin leveren, etc.

Belangrijk is ook dat sport niet altijd in verenigingsverband beoefend hoeft te worden, ook individuele activiteiten zullen immers ook de gezondheid bevorderen. We willen goed onderhouden wandelpaden. De wandelmogelijkheden binnen onze gemeente dienen verder uitgebreid te worden.

Wij willen extra subsidies verstrekken aan sportverenigingen die actief laagdrempeligheid bevorderen. Een bijkomend effect van betrokkenheid bij een sportvereniging is dat het ook eenzaamheid vermindert.

Wij willen:

- inwoners duidelijk informeren over sport- en recreatiemogelijkheden, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website.
- bepaalde doelgroepen, zoals minder mobiele inwoners, nieuwe mogelijkheden bieden. Denk bijvoorbeeld aan wandelroutes voor minder mobiele inwoners, of Tai-Chi in een van onze parken.
- borden bij sportcomplexen en sportvoorzieningen plaatsen met informatie welke verenigingen ter plekke actief zijn en hoe deze benaderd kunnen worden.
- het makkelijker maken om 'een keer mee te kunnen doen'.
- meer nadruk leggen op individuele activiteiten. Sport en recreatie hoeft niet altijd in verenigingsverband.
- wandel- en fietspaden optimaal onderhouden.
- sporttoestellen (zoals in het park van Voerendaal) in meerdere kernen realiseren.
- meer mogelijkheden voor sociale interactie. In het thema 'wonen en leefbare kernen' hebben we al voorbeelden daartoe genoemd.
- verenigingen die laagdrempeligheid actief bevorderen in aanmerking laten komen voor extra subsidies.

Integratie, participatie en diversiteit

Iedereen doet mee, we laten niemand vallen!

In de samenleving telt iedereen mee, ongeacht afkomst, genderidentiteit of geaardheid. We moeten acceptatie daarom blijven bevorderen. Kinderen verdienen het om gezond en veilig op te groeien en hun talenten optimaal te kunnen ontwikkelen. Kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen moeten dezelfde kansen op ontwikkeling krijgen als andere kinderen. Het gevoel dat ‘het binnen Voerendaal wel meevalt’ met problemen rondom armoede, integratie en diversiteit mag niet betekenen dat de gemeente de ogen sluit voor deze thema’s. Om problemen te voorkomen moet er blijvend geïnvesteerd worden.

“Het gevoel dat ‘het binnen Voerendaal wel meevalt’ met problemen rondom armoede, integratie en diversiteit betekent niet dat de gemeente de ogen mag sluiten voor deze thema’s”

Integratie en participatie

Per 1 januari 2022 is de Wet Inburgering (van D66 minister Wouter Koolmees) drastisch gewijzigd en op tal van punten verbeterd. In die nieuwe wet komt de regierol tijdens de inburgering weer bij de gemeenten te liggen. De focus ligt daarbij niet alleen op taalonderwijs, maar ook op activiteiten gericht op deelname aan het dagelijkse leven. Snel en volledig meedoen in de samenleving is daarbij het doel. Dit is een enorme verantwoordelijkheid voor de gemeente. In Voerendaal zal deze klus geklaard worden door ISD Kompas en het is aan hen toevertrouwd dat zij dat prima zullen doen. Maar D66 Voerendaal wil erop toezien dat ISD Kompas alle ruimte en medewerking krijgt om die taak uit te voeren.

Vluchtelingen, huwelijksmigranten en andere nieuwkomers moeten zich welkom voelen in Voerendaal. Goede begeleiding en informatieverschaffing zijn daarbij onontbeerlijk. Nieuwkomers moeten in een zo vroeg mogelijk stadium gestimuleerd worden om te participeren in onze samenleving. Alleen op die manier kan integratie succesvol zijn en radicalisering en polarisatie worden voorkomen. Betrokkenheid moet worden vergroot en eenzaamheid moet worden voorkomen. Gezondheid en welbevinden van mensen gaan er zienderogen op vooruit als ze van betekenis zijn in de maatschappij en deelnemen aan sociale activiteiten in hun eigen buurt. Van nieuwkomers verwachten wij dat ze hun best doen om te integreren, maar dat kan alleen als iedereen hen ook accepteert en de kans geeft om mee te doen.

Armoede

Kinderen die opgroeien in armoede worden vaak belemmerd in hun verdere ontwikkeling. Ook om deze reden is het belangrijk om (verborgen) armoede te blijven bestrijden. Schuldenproblematiek moet snel gesignaleerd worden en er moet snel en proactief hulp geboden worden door de gemeente. De grootste reden waarom mensen niet om hulp vragen is schaamte. Dit taboe moet verdwijnen en drempels moeten worden verlaagd. Als er tijdig hulp geboden wordt bij schulden kan erger worden voorkomen. Er moet voldoende aandacht zijn voor verborgen armoede. Denk hierbij ook aan de groep ZZP-ers.

Diversiteit

Al in het onderwijs moet aandacht zijn voor diversiteit. Iedereen telt mee, ongeacht achtergrond, cultuur of geaardheid. Diversiteit moet ook onder de aandacht worden gebracht van vluchtelingen en andere nieuwkomers, zeker als het gaat om LHBTIQ-acceptatie. Maar om acceptatie vanuit die groep te bevorderen moeten nieuwkomers zich in onze gemeente ook welkom voelen. Zij moeten vanaf het moment dat ze zich hier vestigen wegwijs worden gemaakt in de gemeente en het gevoel krijgen dat ze erbij horen en kunnen meedoen.

Aan de voorkant van ons gemeentehuis wapperen momenteel geen vlaggen. Als het aan D66 Voerendaal ligt, hangen daar straks naast de Voerendaalse, Limburgse en Nederlandse vlag, ook een Europese en een regenboogvlag.

Wij willen:

- nieuwkomers zo snel en zo goed mogelijk laten meedoen in onze samenleving.
- ervoor zorgen dat de gemeente de regierol in de nieuwe Wet Inburgering optimaal kan uitvoeren.
- proactief hulp bieden bij schuldenproblematiek.

Laten we uitstralen waar we als Voerendalers voor staan. Laten we de vlaggen hijsen!

Mobiliteit

Goed en duurzaam bereikbaar

Mobiliteit is, behalve als het om recreatief verplaatsen gaat, geen doel op zich maar gaat over bereikbaarheid in brede zin. De gevolgen van die mobiliteit zelf willen wij daarbij zo klein mogelijk houden, mede gelet op de klimaatopgave en de afspraken die hierover zijn gemaakt. D66 Voerendaal wil het mobiliteitsbeleid vooral inzetten voor een goed bereikbare duurzame woonomgeving. Wij streven naar duurzame, slimme en veilige mobiliteit via de volgende sporen:

- Verminderen van de CO₂-uitstoot door meer duurzaam vervoer en verduurzamen van de automobilititeit.
- Verbeteren van het netwerk voor fietsers en voetgangers.
- Stimuleren van fiets- en OV-gebruik en ketenmobiliteit (aansluiting van diverse vervoerwijzen).
- Aanpakken van verkeersveiligheid, met speciale aandacht voor onveilige locaties voor kwetsbare verkeersdeelnemers (zoals schoolgaande jeugd).
- Zorgen voor betere distributie van goederen (bijvoorbeeld het verkeer in de woonkernen als gevolg van het bezorgen en ophalen van pakketten bij particulieren).

De manier waarop wij omgaan met mobiliteit moet veranderen. Klimaatverandering, negatieve effecten van mobiliteit, innovaties en belasting van de ruimte vragen om een andere aanpak. Vooral gelet op de toenemende vergrijzing in onze gemeente is toenemende aandacht nodig voor zogenaamde inclusieve mobiliteit, zodat ook mensen met beperkingen zich probleemloos kunnen verplaatsen.

Natuurlijk vindt D66 Voerendaal ook dat de leefbaarheid van de kernen gediend is met een robuust wegennet voor het autoverkeer en dat daarvoor ook in de komende jaren investeringen noodzakelijk zijn. Dit neemt niet weg dat D66 waar het gaat om sociale en vitale kernen vertrouwen heeft in het STOMP-ontwerpprincipe dat ook in de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten een centrale plaats heeft. STOMP staat voor een ruimteprioritering van Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar en collectief vervoer, Mobiliteitsdiensten en Privéauto. Kortom een ontwerpprincipe waarbij prioriteit wordt gegeven aan het bieden van ruimte voor voetgangers en fietsers.

Gelet op de unieke omgevingskwaliteit van Voerendaal wil D66 ook de toeristische infrastructuur versterken door het gemeentegrens overschrijdende fiets- en wandelnetwerk te verbeteren en verder

uit te bouwen. Ook is het faciliteren van de landbouw door het aanwijzen van een landbouwroutenetwerk voor D66 een belangrijk punt van aandacht.

Wij willen:

- Voerendaal aantrekkelijk maken om te lopen en te fietsen met goede verbindende voet- en fietspaden naar voorzieningen en buitengebieden. Het voetpad langs de Waalheimerweg en het fietspad tussen de Steinweg en de Retersbekerweg voldoen hier bijvoorbeeld niet aan.
- de schoolomgeving veilig inrichten. Oók kinderen en de in aantal toenemende senioren kunnen veilig en gemakkelijk te voet of per fiets onderweg. Voerendaal maakt daarmee van de nul verkeersslachtoffers een punt; ieder slachtoffer in het verkeer is er één te veel!
- het fietsnetwerk in Voerendaal goed aansluiten op de regionale fietsverbindingen, zoals de route Heuvelland-Parkstad, de Leisure Lane en de Kalkbaanroute.
- inclusieve mobiliteit bieden door openbaar vervoer dat een mix is van trein en bus en in Voerendaal aangevuld wordt met andere vormen van vervoer zoals vrijwilligersvervoer en deelauto's. Op mobiliteitshubs vindt de uitwisseling plaats tussen deze vormen van vervoer.
- duurzaam autogebruik (toename aantal elektrische auto's) in Voerendaal stimuleren met onder meer ruim voldoende oplaadpunten. Het aanbod van oplaadmogelijkheden is voor burgers een stimulans om elektrisch te gaan rijden.
- vraag en aanbod op het gebied van mobiliteit beter bij elkaar brengen dankzij digitale vaardigheden van alle bewonersgroepen.

Ondernemerschap

Ondernemers die floreren, een gemeente die meedenkt

D66 Voerendaal ziet onze ondernemers graag succesvol bezig zijn en hetgeen doen waar ze goed in zijn: het leveren van goederen en diensten aan hun klanten! Dat betekent dat we de regeldruk zoveel mogelijk willen verminderen. De gemeente moet ondernemers zoveel mogelijk van bruikbare informatie voorzien door niet alleen naar andere instellingen door te verwijzen, maar ondernemers zelf te woord te staan en waar mogelijk te helpen.

De gemeente Voerendaal telt circa 1000 bedrijfsvestigingen. Dit aantal is in de afgelopen jaren aardig toegenomen. Daarin zijn uiteraard ook de ZZP-ers meegeteld, ook al zijn die wellicht minder zichtbaar dan de bakker, de makelaar en de vele andere MKB-bedrijven die onze gemeente rijk is.

Naast de vele producten en diensten die deze bedrijven leveren, creëren zij ook werkgelegenheid en maken ze veel maatschappelijke activiteiten mogelijk binnen de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan sponsoring van sportieve en culturele verenigingen of aan hand- en spandiensten die voor burgers worden verricht. Onze ondernemers hebben dus naast hun rol als werkgever en dienstverlener ook een belangrijke verbindende rol.

“D66 Voerendaal ziet onze ondernemers graag succesvol bezig zijn en hetgeen doen waar ze goed in zijn: het leveren van goederen en diensten aan hun klanten!”

Redenen genoeg om als D66 Voerendaal onze ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen door hen goed voor te lichten, te helpen waar mogelijk en samenwerking tussen ondernemers te bevorderen. Daarnaast kan de gemeente hen ook helpen bij de verduurzaming van hun bedrijfsactiviteiten. De ondernemers kunnen immers een belangrijke bijdrage leveren aan de energietransitie in Nederland.

Veel MKB-bedrijven zijn bepalend voor de centra van onze kernen. Ze leveren producten en diensten waar onze inwoners gebruik van maken. De agrarische sector bepaalt het beeld buiten de kernen in de vele hectaren die onze gemeente rijk is. Steeds meer worden horeca en toerisme binnen Voerendaal zichtbaar. We pikken als buurgemeente, van enkele sterk op toerisme georiënteerde gemeenten een graantje mee. Overnachtingslocaties en horeca in onze gemeente dragen daar hun steentje aan bij. Industriële activiteiten nemen af en zijn veelal gecentraliseerd op ons bedrijventerrein.

De diverse sectoren die binnen Voerendaal actief zijn hebben deels ook weer invloed op elkaar. In een winkelcentrum versterken horeca en winkels elkaar, in het buitengebied kan de toerist tijdens een wandeling fruit bij de boer kopen of gerestaureerde gebouwen bewonderen. Ondernemers hebben dus naast hun rol als werkgever en dienstverlener ook een verbindende rol. Samenwerking onderling is hierbij van groot belang, het samenwerkingsverband Land van Kalk is hier een goed voorbeeld van.

Wij willen:

- een economisch beleidsplan (2022-2026) formuleren voor én met de ondernemers binnen Voerendaal.
- periodieke afstemming met ondernemers binnen de gemeente, verdeeld over meerdere sectoren.
- kritische beoordeling van gemeentelijke regelgeving ten aanzien van ondernemers. Wat kan beter, eenvoudiger en groener?
- een energietransitie die onze lokale economie veel banen gaat opleveren. Ondernemers moeten daarom betrokken worden bij deze energietransitie.
- OZB-tarieven kritisch bekijken en waar mogelijk verlagen.
- een gemeente die een verbindende factor vormt voor MKB-ondernemers en bijvoorbeeld de smart-services campus in Heerlen of andere regionale organisaties die ondernemers in Voerendaal verder kunnen helpen om hun onderneming te laten groeien.

Financiën

Een betaalbare gemeente

D66 Voerendaal staat voor gezond management van de financiën van de gemeente. Wij zijn niet de partij die bij alles voor de goedkoopste oplossing gaat, maar geloven dat goede voorzieningen met een prijskaartje komen – kwaliteit voor een goede prijs. Wat wij hierbij belangrijk vinden is dat voorzieningen optimaal benut worden en dat investeringen op een duurzame en eerlijke manier gebeuren. Iedere Euro die geïnvesteerd wordt evalueren wij dus op basis van strikte criteria, het is ten slotte uw geld dat door de gemeente besteed wordt.

“Voerendaal moet een financieel gezonde gemeente blijven die voor alle bewoners betaalbaar is.”

Momenteel verkeert de Gemeente Voerendaal in een financieel gezonde positie. De begroting is sluitend, we geven dus niet meer uit dan dat er binnenkomt, en financiële positie is binnen de gestelde normen. Maar onze gemeente is duur! Met een belastingcapaciteit van 120% (gemeentebelastingen liggen gemiddeld 20% boven het Nederlands gemiddelde) is Voerendaal qua gemeentebelasting een van de duurdere gemeentes van Nederland.⁴ Voor huurders is Voerendaal de duurste gemeente en voor woningeigenaren de op een na duurste gemeente qua lastendruk in Limburg.⁵ In de afgelopen 5 jaar zijn de lasten voor inwoners ook flink gestegen, van gemiddeld €776 per jaar voor een meerpersoonshuishouden in 2017 tot €996 in 2021 – een stijging van 28%.

Met de grote investeringen waar de gemeente Voerendaal zich aan heeft gecommitteerd (in het bijzonder de Open Club Klimmen) zullen de schulden van de gemeente verder oplopen tot ver boven de norm die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als kritische grens aangeeft. De belastingdruk op de inwoners van Voerendaal zal ook verder toenemen (m.a.w. Voerendaal zal nog duurder gaan worden voor haar burgers). Financieel zijn deze grote investeringen momenteel haalbaar vanwege de zeer lage rente (die zelfs negatief is op kortetermijnleningen), maar het substantieel verhogen van de schuldenpositie betekent natuurlijk wel dat er in de toekomst weinig ruimte overblijft voor verdere investeringen en de gemeentebelastingen zullen hoog blijven. Verder zal er vanaf dit jaar een verschuiving zijn van verantwoordelijkheid omtrent de financiële rechtmatigheid van transacties van de auditor naar het college van B&W.

⁴https://www.coelo.nl/images/rapporten/Coelo_Atlas_van_de_lokale_lasten_2020.pdf

⁵https://www.limburg.nl/publish/pages/137/belastingoverzicht_2021.pdf

Voerendaal moet een financieel gezonde gemeente blijven die betaalbaar voor haar inwoners is. Wij realiseren ons dat bij goede voorzieningen een prijskaartje hoort en letten bij investeringen op dat deze inderdaad optimaal benut zullen worden en vooral ook op een duurzame wijze gedaan worden.

Het streven van D66 Voerendaal is om op lange termijn de gemeentelijke lasten vergelijkbaar te krijgen met omliggende heuvelland gemeenten. Gezien de huidige toegezegde investeringen zal dit op korte termijn niet haalbaar zijn. Dit richt onze pijlen op het goed beheersen van kosten, het erop toezien dat de investeringen op een zo duurzaam mogelijke wijze worden ingezet en het aantrekken van subsidies waar mogelijk. De hoogoplopende schuldquote zien wij wel als zorgelijk, in die zin dat er in de toekomst financieel zeer prudent gehandeld zal moeten worden.

Voor verdere investeringen door de gemeente zullen door D66 Voerendaal de volgende kernregels gehanteerd worden:

1. Leidt de investering tot een substantiële verbetering van voorzieningen voor burgers binnen onze gemeente?
2. Draagt de investering bij aan het verduurzamen van de gemeentelijke voorzieningen?
3. Zijn er mogelijkheden voor subsidiering van projecten vanuit de provincie, landelijk of EU?
4. Is de investering op zo'n manier te financieren dat dit niet leidt tot substantieel hogere lasten voor burgers.

Daarnaast willen wij bestaande investeringen onder de loep nemen en aan bovenstaande criteria toetsen.

Colofon

Dit verkiezingsprogramma is vastgesteld door de leden van D66 Voerendaal. Neem voor meer informatie contact op met de afdeling D66 Voerendaal EO of de lijsttrekker van D66 Voerendaal.

Lijsttrekker D66 Voerendaal

Ruud Keijbets, info@d66voerendaal.nl

Afdelingsbestuur D66 Voerendaal EO

Huup Hollands, Voorzitter a.i., info@d66voerendaal.nl

Hay Gielkens, Penningmeester, info@d66voerendaal.nl

